

Rev

8/3

6728 6728 1/2 aa

BARDZO PILNE!

Adjutantury Generalnej.

Załączony odpis depešy eksperta wojskowego delegacji pokojowej w Rydze o stanie ruchów przeciwbolszewickich w Rosji, przesyła się do wiadomości.

Otrzymują:
1. Adjutantura Gener.
2. M. S. Wojsk.
3. M. S. Z.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

D e p e s z a .

Fr. polmiswojsk Ryga. 54.-7/3.-12.-30.

Ryga 6/3 przyczyną ruchów antysowieckich w Rosji jest rozpaczliwy brak a co zatem idzie wstrzymanie ruchu kolejowego i brak dowozu żywności do miast. Dostawa żywności w Petersburgu w styczniu 1921 r. była o 1.075 wagonów mniejsza niż w grudniu 1920 r. Przeciętnie dziennie przybywało do Petersburga żywności w grudniu 59 wagonów, w styczniu 36, w lutym 22. W Moskwie rzecz się przedstawia podobnie. Rozpoczęto likwidować puszczony w ruch fabryki. W Petersburgu w początkach lutego zamknięto 64 fabryki. Ruch pociągów wstrzymano w państwie na ogólnej ilości przeszło 4000 wiorst. Około 700 zdrowych lokomotyw zagasło. Wszystkie cyfry według danych sowieckich. Kryzys był nieoczekiwany: jeszcze przed 6 tygodniami 8-my Zjazd sowieców wyraził jaknajlepsze nadzieje na poprawę stosunków. Bolszewicy tłumaczą kryzys nazbyt gwałtownym rozwojem, w ostatnich czasach wytworzości: takiego rozwoju zasoby obecnie w Rosji posiadane nie mogły ~~podtrzymać~~ przetrzymać. Głód i chłód doprowadziły w Rosji i w Petersburgu od dłuższego czasu agitowane tłumy do wybuchu, przyczem na poprzednią pracę przygotowawczą wskazuje wysunięcie odrazu postulatów politycznych stop. W Moskwie strajk i wybuch 24 lutego, powodem było zmniejszenie racji żywnościowych. Strajk rozpoczęli pracownicy państwowych drukarni, poczem rozszerzył się on na inne zakłady. Żądano powiększenia racji żywnościowych. Zwolnienie konstytuancy gwarancji swobód obywatelskich i wolnego handlu. Kierownictwo ujęli prawi eserzy. W ciągu kilku dni trwały uliczne rozruchy, przyczem podobno ilość ofiar była znaczna /wiadomość niesprawdzona /Około 1-go marca strajki zostały zlikwidowane. W Petersburgu strajki rozpoczęły się 23-go lutego w fabrykach bałtyckich. 28-go lutego i 1-go marca załoga pancernika "Petropawłowski" przyjęła rezolucję eserowską, żądającą nowych wyborów do rad, przyczem marynarze przeprowadzić chcieli wybory na pancerniku. 2. marca wybuchło na "Petropawłowsku" jawne powstanie, podobno przyłączyła się doń także załoga "Andreja Perwozwannawo" "Olega", "Admirał Makarowa", "Aurory", "Rosji", i inych. Kierownictwo ujęli gen. Kozłowski, kpt. Burgser, marynarze: Petriczenko i Turin, oraz oficerowie: Kostromytinow i Szermanowski. Załoga usiłowała skutecznie desant w Petersburgu i Krasnej Gorce. W mieście wrzenie wśród robotników i wojska trwa nadal. 2-go marca.

W mieście wrzenie wśród robotników i wojska trwa nadal: 2-go marca Rda^{a/} pracy i obrony ogłosiła kierowników powstania za będących poza prawem. Miasto i okręg petersburski w stanie oblężenia, a całą władzę w tym okręgu przekazała komitetowi obrony Petersburga. Wielu komunistów, między nimi Kalinin, znajdują się jako zakładnicy w ręku powstańców. ~~Odczuwa~~ Odczuwa się brak organizacji, ogólny chaos i obawa prowokacji ze stron obu. Władza sowiecka z Dzierżyńskim na czele próbuje ratować sytuację z jednej strony drogą terroru, z drugiej obietnicami polepszenia warunków życia. ~~zagranic~~ Wyasygnowano 10. milionów rubli w złocie na zakup żywności zagranicą. ~~oz.~~ Kupiono 18. milionów pudów węgla dla Petersburga. Zdecydowano zwolnić wszystkich rolników, którzy byli mobilizowani w celu pracy w okręgu Petersburga, zniesiono przymusowe odbieranie zboża od chłopów, zamieniając je podatkiem zbożowym, pozostawiając resztę do dyspozycji właściciela. Tam niemniej ruch powstańczy szerzy się. W ostatniej chwili przychodzą wiadomości o buncie załogi Krasnej Górki i owładnięciu Pskowa przez ^{w/} powstańców.

~~Ekspozytura~~ Wojskowa Nr. 763. Jędrzejewicz.

Za zgodność odpisu:

